

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, установи, організації, підприємства та інші суб'єкти сфери державних закупівель

Щодо закупівлі природного газу

У зв'язку із надходженням численних звернень щодо закупівлі природного газу Міністерство економічного розвитку і торгівлі України за результатами узгоджувальної наради 15.07.2015 з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), Державною казначейською службою України та Державною фінансовою інспекцією України повідомляє.

Правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку природного газу визначені Законом України “Про засади функціонування ринку природного газу” (далі – Закон України).

Прикінцевими та перехідними положеннями Закону України встановлено, що з метою забезпечення поступового та послідовного переходу до повномасштабного ринку природного газу, передбаченого цим Законом, встановлюється перехідний період, який включає такі етапи:

перший етап, під час якого здійснюються відокремлення функцій з розподілу та постачання природного газу, визначення споживачів, які набувають статусу кваліфікованих, та визначення Кабінетом Міністрів України гарантованих постачальників, починає діяти з 1 січня 2012 року;

другий етап, під час якого всі категорії споживачів набувають статусу кваліфікованих споживачів, починає діяти з 1 січня 2015 року.

М2 Мінекономрозвитку
Вих. № 3302-05/23226-06 від
16.07.2015 14:32:52

На виконання вимог Закону України відбулося юридичне відокремлення суб'єктів господарювання ринку природного газу, що входять до складу вертикально інтегрованої господарської організації, що полягає у створенні окремих юридичних осіб-суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з постачання природного газу за регульованим тарифом.

Згідно з частиною першою статті 6 Закону України діяльність, пов'язана, зокрема з постачанням природного газу за регульованим тарифом провадиться за умови отримання відповідної ліцензії.

Згідно з підпунктом 2 пункту 2 постанови Кабінет Міністрів України від 27.12.2001 № 1729 "Про забезпечення споживачів природним газом" реалізація природного газу для задоволення потреб установ та організацій, які фінансуються з державного і місцевих бюджетів, здійснюється суб'єктами господарювання, що мають ліцензію на постачання природного газу за регульованим тарифом.

Відповідно до пункту 3.1 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом, затверджених постановою НКРЕКП від 12.01.2015 № 9, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 16.03.2015 за № 289/26734, ліцензіат повинен, зокрема провадити ліцензовану діяльність лише на території ліцензованої діяльності, затвердженій НКРЕКП.

Територія ліцензованої діяльності визначається як територія адміністративно-територіальної одиниці, де знаходяться споживачі, які включені до абонентської бази споживачів природного газу.

При цьому територія провадження господарської діяльності з постачання природного газу за регульованим тарифом із зазначенням переліку адміністративно-територіальних одиниць затверджується постановою НКРЕКП про видачу відповідної ліцензії по кожному постачальнику.

Враховуючи вищезазначене, **на кожній окремій території діє лише один постачальник природного газу за регульованим тарифом**, з яким споживачі (у тому числі бюджетні установи та організації) можуть укласти договір на постачання природного газу за регульованим тарифом. При цьому суб'єкти ринку природного газу провадять свою діяльність на підставі договорів (контрактів), що укладаються відповідно до законодавства (частина третя статті 9 Закону України).

У свою чергу, правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади встановлює Закон України "Про здійснення державних закупівель" (далі - Закон).

Згідно з абзацом шостим частини першої статті 12 Закону закупівля може здійснюватися шляхом застосування переговорної процедури закупівлі.

Переговорна процедура закупівлі застосовується замовником як виняток у разі наявності умов, визначених у частині другій статті 39 Закону, зокрема у разі відсутності конкуренції (у тому числі з технічних причин) на відповідному ринку, внаслідок чого договір про закупівлю може бути укладено лише з одним постачальником, за відсутності при цьому альтернативи.

У залежності від предмета закупівлі, який визначається замовником відповідно до Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Мінекономіки від 26.07.2010 № 921 (зі змінами) та умови для застосування переговорної процедури закупівлі, замовник самостійно готує документи, необхідні для проведення такої процедури на підставі експертних, нормативних, технічних та інших документів, що підтверджують наявність умов застосування переговорної процедури закупівлі відповідно до частини другої статті 39 Закону, виданих уповноваженими на це органами (організаціями, установами).

При цьому НКРЕКП листом від 09.07.2015 № 6697/16/61-15, який розміщений на офіційному сайті за адресою в мережі Інтернет www.necg.gov.ua, надано перелік ліцензіатів з постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом із зазначенням території ліцензованої діяльності по кожному постачальнику природного газу за регульованим тарифом.

Разом з тим частиною першою статті 40 Закону встановлено, що договір про закупівлю укладається в письмовій формі відповідно до положень Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Статтею 184 Господарського кодексу України визначено особливості укладання господарських договорів на основі типових договорів та передбачено, що укладання господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа, оформленого

згідно з вимогами статті 181 цього Кодексу та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.

При цьому статтею 179 Господарського кодексу України визначено загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання, зокрема встановлено, що Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках - затверджувати типові договори. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.

Так, Типовий договір на постачання природного газу за регульованим тарифом затверджено постановою НКРЕКП від 22.01.2015 № 35 (zareєстровано в Мін'юсті 14.02.2015 за № 172/26617).

Звертаємо увагу, що відповідно до Типового договору договір укладається між трьома суб'єктами ринку природного газу – постачальником природного газу за регульованим тарифом, газорозподільним/газотранспортним підприємством та споживачем природного газу (юридична особа/фізична особа-підприємець).

Пунктами 1.1, 1.3. Типового договору передбачено, що постачальник постачає природний газ (далі – газ) споживачеві в обсягах і порядку, передбачених договором для забезпечення потреб споживача, а споживач оплачує постачальнику вартість газу і наданих послуг у розмірах, строках, порядку та на умовах, передбачених Договором.

Згідно з термінами та визначеннями Типового договору природний газ (природний газ, нафтовий (попутний) газ, газ (метан) вугільних родовищ та газ сланцевих товщ) – корисна копалина, яка є сумішшю вуглеводнів та невуглеводневих компонентів, перебуває у газоподібному стані за стандартних умов (тиск – 760 мм ртутного стовпчика і температура – 20 градусів за Цельсієм) і є товарною продукцією.

При цьому відповідно до пункту 2.5 Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Мінекономіки від 26.07.2010 № 921 (зі змінами), у разі якщо при здійсненні замовником закупівлі товарів передбачається також закупівля

послуги (послуг), пов'язаної з поставкою товару (зокрема послуги з транспортування, установки, монтажу, наладки, інсталяції програмного забезпечення, навчання персоналу тощо), предметом закупівлі в такому разі є товари за умови, що вартість такої послуги (таких послуг) не перевищує вартості самих товарів.

Отже, в рамках Типового договору споживач **оплачує постачальнику вартість газу, як товару, і наданих послуг з постачання, транспортування та розподілу природного газу на поточний рахунок із спеціальним режимом використання постачальника, що передбачено пунктами 4.2, 4.7 Типового договору.**

Поряд з цим згідно з частиною третьою статті 631 Цивільного кодексу України сторони можуть встановити, що умови договору застосовуються до відносин між ними, які виникли до його укладення.

Таким чином, оскільки газопостачальні підприємства, утворені в результаті відокремлення діяльності з розподілу та постачання природного газу, отримали в НКРЕКП ліцензії на право провадження господарської діяльності з постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом з **01.07.2015** та ураховуючи частину третю статті 631 Цивільного кодексу України, у разі укладення договору про закупівлю за результатом проведення переговорної процедури закупівлі на підставі пункту 2 частини другої статті 39 Закону, сторони можуть встановити, що умови договору застосовуються до відносин між ними, які виникли до його укладення.

**Директор департаменту
регулювання державних закупівель
Мінекономрозвитку України**

Олександр СТАРОДУБЦЕВ